

ΘΕΜΑ ΔΙΑΛΟΓΟΥ

«ΚΑΛΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΤΗΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ»

Συντονιστές: Σοφία Καλογρίδη & Ιγνάτιος Καράμηνας

Θέματα για συζήτηση: [Μπορείτε να συμμετάσχετε, στέλνοντας απόψεις, προτάσεις, καλές πρακτικές που έχετε πραγματοποιήσει ή σχόλιά σας επάνω σε άλλα αναρτημένα κείμενα στο Forum Διαλόγου]

- Με ποιους τρόπους και εκπαιδευτικές πρακτικές θεωρείτε ότι μπορεί να βελτιωθεί η διδασκαλία με στόχο τη μεγιστοποίηση της μάθησης των μαθητών;
- Θα θέλατε να παρουσιάσετε ένα διδακτικό σχέδιο ή ένα διδακτικό σενάριο ή μία καινοτόμο, δημιουργική δραστηριότητα, που θεωρείτε καλή πρακτική;
- Με ποια κριτήρια το/την αποτιμήσατε ως καλή, επιτυχημένη, αποτελεσματική πρακτική;

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΗ ΓΙΑ ΝΑ ΣΥΜΜΕΤΑΣΧΕΤΕ ΕΙΝΑΙ:

1. Απόκτηση Κωδικού Χρήστη

Το Forum Διαλόγου του Δικτύου Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών δίνει τη δυνατότητα σε όλους τους χρήστες να συμμετέχουν ελεύθερα στο διάλογο που διεξάγεται ανά θεματική. Εάν θέλετε να αναρτηθεί ένα κείμενό σας, και εφόσον αυτό θέλετε να γίνεται με το όνομά σας, θα πρέπει να συμπληρώσετε τα στοιχεία σας στο παρακάτω link, ώστε να σας αποσταλούν προσωπικοί κωδικοί.

Συμπληρώνετε τα στοιχεία σας εδώ:

https://docs.google.com/forms/d/1vyFYrKoz7ptRLaNyWyrUPSN44odZZ80vZRrbmHlyZXc/viewform?usp=send_form (πατάτε επάνω ή κάνετε copy-paste)

Αν επιθυμείτε να αναρτηθεί το κείμενό σας ανώνυμα, τότε εισάγετε τους παρακάτω κωδικούς:

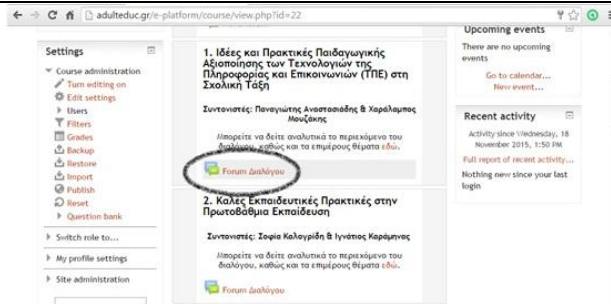
Username: dialogos

Password: dialogos001

Παρόλα αυτά, αν από τους διαχειριστές του διαλόγου κρίνεται ότι το κείμενό σας δεν σχετίζεται με τη θεματική, θα αφαιρείται.

2. Είσοδος στο Forum Διαλόγου

Εισέρχεσθε στο <http://adulteduc.gr/e-platform/login/index.php> , εισάγετε τους κωδικούς σας, επιλέγετε το **Forum Διαλόγου Δικτύου Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών**, εντοπίζετε το θέμα που σας ενδιαφέρει και μπαίνετε στο **Forum Διαλόγου**.

3. Εάν επιθυμείτε να αναρτηθεί κείμενό σας

α. Εάν το κείμενό σας αποτελεί πρωτότυπη έκφραση άποψης, πρόταση ή παρουσίαση καλής πρακτικής σας:

- Επιλέγετε **Add a discussion topic/ Προσθέστε θέμα συζήτησης**, πληκτρολογείτε το θέμα στο πεδίο **Subject/Θέμα**, πληκτρολογείτε το σχόλιό σας ή αναρτάτε το κείμενο σας στο πεδίο **Message/ Μήνυμα** και επιλέγετε **Post to forum/ Ανάρτηση στο forum**.

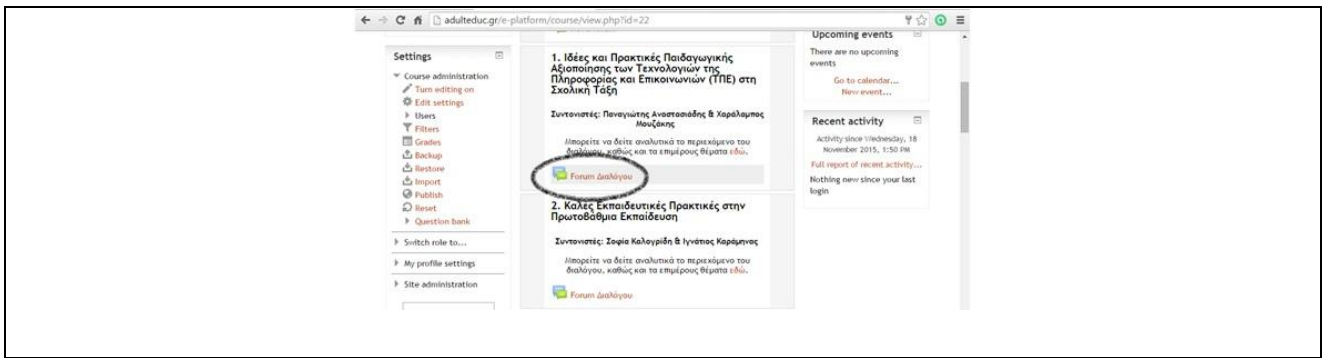

β. Εάν το κείμενό σας αποτελεί σχόλιο επάνω σε άλλο κείμενο που έχει αναρτηθεί στο Forum Διαλόγου, κάτω από το σχόλιο αυτό πατάτε **Reply/ Απάντηση**, πληκτρολογείτε το σχόλιό σας στο πεδίο **Message/ Μήνυμα** και επιλέγετε **Post to forum/ Ανάρτηση στο forum**.

4. Εάν επιθυμείτε να παρακολουθείτε τον διάλογο

Απλά μπαίνετε στο Forum Διαλόγου που σας ενδιαφέρει και παρακολουθείτε τη συζήτηση.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ

Απευθύνεται σε Εκπαιδευτικούς της Πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης που ενδιαφέρονται να αποστείλουν στο Δίκτυο Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών ένα δικό τους διδακτικό σχέδιο ή ένα διδακτικό σενάριο ή μία καινοτόμο, δημιουργική δραστηριότητα, που εφαρμόσαν στην τάξη τους και θέλουν να μοιραστούν με τους συναδέλφους τους, θεωρώντας ότι ήταν επιτυχημένη με κριτήρια που έθεσαν οι ίδιοι ή και επιθυμώντας να δεχτούν σχόλια και ιδέες για βελτίωση. Μπορούν επίσης να αποστείλουν ένα διδακτικό σχέδιο ή ένα διδακτικό σενάριο, το οποίο έχουν σχεδιάσει και θα ήθελαν πριν το εφαρμόσουν στην τάξη να μοιραστούν επιπλέον ιδέες και σκέψεις με τους συναδέλφους τους ή τους Κριτές του Δικτύου.

Λίγα Λόγια για τους Συντονιστές:

Η Σοφία Καλογρίδη είναι Σχολική Σύμβουλος στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, στην 7^η Περιφέρεια ΔΕ Αττικής. Έχει σπουδάσει Πολιτικές Επιστήμες στο Πάντειο Πανεπιστήμιο και στη συνέχεια σπούδασε Παιδαγωγικά, εκπονώντας διδακτορική διατριβή στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο, στο πεδίο των Επιστημών της Αγωγής. Από το 2004 είναι επίσης Καθηγήτρια-Σύμβουλος στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο, στο πεδίο της Εκπαίδευσης Ενηλίκων. Έχει αναπτύξει πλούσιο επιμορφωτικό έργο· το 2011 εργάστηκε ως συντονίστρια των επιμορφωτών -επιμορφωτών των εκπαιδευτικών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης στο Μείζον Πρόγραμμα Επιμόρφωσης (ΜΠΕ), που υλοποιήθηκε από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Τα επιστημονικά της ενδιαφέροντα επικεντρώνονται σε θέματα σχετικά με την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών, τη μάθηση (ενηλίκων και ανηλίκων), τις καινοτόμες μεθόδους και τεχνικές διδασκαλίας.

Ο Ιγνάτιος Καράμηνας είναι Σχολικός Σύμβουλος στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση, στην 29^η Περιφέρεια ΔΕ Αττικής. Σπούδασε παιδαγωγικά στην Παιδαγωγική Ακαδημία Μυτιλήνης και στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης (ΠΤΔΕ) του Πανεπιστημίου Αθηνών (ΕΚΠΑ) και κοινωνική ανθρωπολογία στο Πάντειο Πανεπιστήμιο. Έκανε μεταπτυχιακές σπουδές στην «Εφαρμοσμένη Παιδαγωγική» στο ΠΤΔΕ του ΕΚΠΑ και στην «Εκπαίδευση Ενηλίκων» στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο (ΕΑΠ) και είναι διδάκτωρ του ΠΤΔΕ του ΕΚΠΑ στις Επιστήμες της Αγωγής. Διδάσκει στην ΑΣΠΑΙΤΕ «Διδακτική Μεθοδολογία» και έχει εργαστεί ως επιμορφωτής στο Μείζον Πρόγραμμα Επιμόρφωσης, στο Πρόγραμμα Εκπαίδευσης Εκπαιδευτών των ΚΔΒΜ, στο ΕΚΔΔΑ κ.ά. Έχει δημοσιεύσει άρθρα και έρευνες

σε παιδαγωγικά περιοδικά και έχει συμμετάσχει με εισηγήσεις σε πανεπιστημιακά συνέδρια και ημερίδες.

Το σκεπτικό του θέματος του διαλόγου:

Το ζήτημα τι συνιστά μια καλή, αποτελεσματική διδασκαλία βρίσκεται στον πυρήνα της σκέψης και του προβληματισμού των εκπαιδευτικών καθημερινά· οι εκπαιδευτικοί συνεχώς αναρωτιούνται: Τι θα διδάξω; Γιατί θα το διδάξω; Τι θέλω να μάθουν οι μαθητές μου; Πώς θα το διδάξω; Και στο τέλος: ήταν καλή η διδασκαλία μου; Πέτυχαν οι στόχοι που είχα βάλει;

Ποια είναι όμως η καλή/αποτελεσματική διδασκαλία; Ποια είναι τα χαρακτηριστικά της; Όπως όλοι γνωρίζουμε από τις βασικές μας σπουδές μας, αλλά και τις μετέπειτα επιμορφώσεις μας, υπάρχουν πολλές διδακτικές προσεγγίσεις και μεθοδολογίες για τη διδασκαλία. Το βασικό όμως εργαλείο που υποστηρίζει μια καλή/αποτελεσματική διδασκαλία είναι το διδακτικό σχέδιο, το οποίο ο εκπαιδευτικός υλοποιεί στο πλαίσιο της διδασκαλίας του και ουσιαστικά είναι αποτέλεσμα της προσωπικής του θεωρίας για τη διδασκαλία-μάθηση ως συνάρθρωση των επιστημονικών του γνώσεων, των πρωτοβουλιών του, των καινοτόμων και δημιουργικών ιδεών που εφαρμόζει στην τάξη.

Ο όρος “καλές” εκπαιδευτικές πρακτικές έχει δεχτεί κριτική στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής κοινότητας, επειδή εμπεριέχει υποκειμενικά αξιολογικά στοιχεία. Οι επικριτές τους θέτουν ερωτήματα όπως: πώς ορίζεται η καλή διδακτική πρακτική; ποια στοιχεία την απαρτίζουν; ποιος και με ποια κριτήρια την αξιολογεί;

Στο πλαίσιο του Δικτύου Επιμόρφωσης Εκπαιδευτικών, ο όρος καλές εκπαιδευτικές πρακτικές συνδέεται με τις θεωρίες Μάθησης¹ και με τις σύγχρονες μεθόδους και τεχνικές διδασκαλίας, καθώς και με τα αποτελέσματα, που έχουν αυτές στη Διδασκαλία και στη Μάθηση. Οι μέθοδοι και τεχνικές διδασκαλίας που αξιοποιούνται σήμερα, ως οι πλέον αποτελεσματικές, ενδεικτικά, είναι: Η Ομαδοσυνεργατική Διδασκαλία. Η Διαθεματική/Διεπιστημονική Διδασκαλία. Η Διερευνητική Διδασκαλία. Η Μέθοδος επίλυσης προβλήματος. Η μέθοδος project κ.ά. Αλλά και οι διδακτικές τεχνικές, παιχνίδι ρόλων, προσομοίωση, ομάδες εργασίας, μελέτη περίπτωσης, κ.ά.

Επιπλέον, ο όρος «καλές εκπαιδευτικές πρακτικές» στο επίπεδο της τάξης, συνδέεται – κυρίως- με την αποτελεσματικότητα και τη συνεχή προσπάθεια βελτίωσης της διδασκαλίας. Η βελτίωση της διδασκαλίας, αποκτά νόημα όταν ο εκπαιδευτικός, που σχεδιάζει τη διδασκαλία του, αναλαμβάνει τη δέσμευση:

- Να σχεδιάσει ο/η ίδιος/α τη διδασκαλία του έστω και αν στηρίζεται στο ΔΕΠΠΣ και στο διδακτικό εγχειρίδιο. Να «φτιάξει» δηλαδή το δικό του μάθημα.
- Να διατυπώσει διδακτικούς στόχους, οι οποίοι να ανταποκρίνονται στο περιεχόμενο του μαθήματος, αλλά και στο επίπεδο των μαθητών της τάξης του. Οι στόχοι να είναι σαφείς, διατυπωμένοι με «οικονομία» και με προτεραιότητες. Να αναφέρονται όχι μόνο στην

¹ Σύγχρονες Θεωρίες Μάθησης είναι: Ο Κονστрукτιβισμός (εποικοδομητισμός), η Κοινωνικοπολιτισμική Θεωρία, η Θεωρία της διερευνητικής- ανακαλυπτικής μάθησης,

απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων από τους μαθητές, αλλά και στην έκφραση και στην καλλιέργεια των συναισθημάτων τους, να συνδέουν τη μάθηση στη σχολική τάξη με την εφαρμογή της στην καθημερινή ζωή και στην κοινωνία γενικότερα.

- Να καλλιεργήσει τις οριζόντιες δεξιότητες των μαθητών του με έμφαση στην κριτική σκέψη και στη δημιουργικότητα. Στην κατεύθυνση αυτή έχει αποδειχθεί ότι η αξιοποίηση της Τέχνης στη μαθησιακή διαδικασία συμβάλλει πολύ θετικά.
- Να συνδέσει το μάθημά του με τις προϋπάρχουσες γνώσεις των μαθητών του.
- Να εντάξει στη διδασκαλία του νέες ιδέες, αξιοποιώντας και τις εμπειρίες των μαθητών του. Να σχεδιάσει² δημιουργικές, ελκυστικές δραστηριότητες, που να ανταποκρίνονται στους στόχους του μαθήματος αλλά και να κινητοποιούν το ενδιαφέρον των μαθητών του.
- Να επιλέξει για τη διδασκαλία του τα κατάλληλα εποπτικά μέσα, καθώς και τις ΤΠΕ, χωρίς όμως υπερβολές.
- Να διαμορφώσει παιδαγωγικό κλίμα στην τάξη του, βάζοντας τις βάσεις γι αυτό από την αρχή της σχολικής χρονιάς και κτίζοντας συνεχώς πάνω σε αυτό. Συνοπτικά το παιδαγωγικό κλίμα προϋποθέτει: τη σύναψη «εκπαιδευτικού συμβολαίου» με τους μαθητές του, με σαφείς κανόνες και οδηγίες και με στόχο την καλλιέργεια αμοιβαίου σεβασμού, την προώθηση της ομαδικής – συνεργατικής μάθησης, την ενίσχυση της αυτοεκτίμησης των μαθητών κυρίως μέσω της ενθάρρυνσής τους να αναλάβουν και οι ίδιοι ευθύνη για τη μάθησή τους, να αναπτύξουν τα δικά τους νοήματα και να οικοδομήσουν τη δική τους γνώση.
- Να αντιμετωπίζει τις δυσκολίες της μάθησης στην τάξη, προσπαθώντας να εξατομικεύει -όσο είναι δυνατόν- τη διδασκαλία του, αξιοποιώντας ποικιλία διδακτικών τεχνικών και σχεδιάζοντας εργασίες με διαφορετικό βαθμό δυσκολίας. Στόχος είναι να δώσει ευκαιρίες μάθησης σε όλους τους μαθητές.
- Να εξασφαλίζει υψηλό ποσοστό πραγματικού χρόνου μάθησης για τους μαθητές του. Η αρχή αυτή στηρίζεται στην παραδοχή ότι η εμπλοκή στη μάθηση ενός αντικειμένου με τη διάθεση ικανού χρόνου μάθησης έχει καλύτερα αποτελέσματα³.
- Να αξιολογεί συστηματικά και μεθοδικά την απόδοση των μαθητών του, να παρέχει κατάλληλη ανατροφοδότηση στις εργασίες τους και να τους παρωθεί σε αναστοχαστικές ερωτήσεις του τύπου: τι έμαθα; ποιος και τι με βοήθησε σε αυτό; πού δυσκολεύτηκα; πώς θα τα καταφέρω να ξεπεράσω τις δυσκολίες κά.

Οι παραπάνω στόχοι αποτελούν σημεία-κλειδιά για ένα καλό διδακτικό σχέδιο με στόχο την αποτελεσματική μάθηση. Σίγουρα δεν είναι δυνατόν να εκπληρώνονται όλοι σε κάθε διδασκαλία μας. Ωστόσο, αποτελούν έναν συνοπτικό οδηγό⁴, που μπορεί να βοηθήσει τον εκπαιδευτικό να σχεδιάζει «καλές διδασκαλίες», να αναστοχάζεται πάνω σε αυτές και να επιδιώκει τη συνεργασία και την ανταλλαγή διδακτικών εμπειριών και πρακτικών με τους συναδέλφους του.

Επιστρέψτε στα «Θέματα για συζήτηση» που υπάρχουν στην αρχή αυτού του κειμένου και λάβετε μέρος στο Διάλογο!

² ή και να επιλέξει τις πιο κατάλληλες από το σχολικό εγχειρίδιο.

³ Ο εκπαιδευτικός έχει σημαντικά περιθώρια ελευθερίας για τη διαχείριση της σχολικής ύλης και το ΔΕΠΠΣ δεν υπαγορεύει ρητά το χρόνο διδασκαλίας κάθε γνωστικού αντικειμένου.

⁴ Το κείμενο αυτό υποστηρίζεται από αντίστοιχη επιστημονική βιβλιογραφία.

